

Пам'ятка для викривачів корупції

КПІ ім. Ігоря Сікорського відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» забезпечує можливість повідомлення інформації, що стала відома у зв'язку з виконанням професійної, трудової, громадської, наукової або навчальної діяльності.

Отже, особа вважається викривачем за наявності, одночасно, таких умов:

- це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства) незалежно від віку; наявне внутрішнє переконання, що інформація є достовірною, - впевненість особи, що інформація, яку вона повідомляє, може свідчити про факти вчинення корупційного правопорушення, яка випливає із її життєвого досвіду, віку, професійного досвіду та інших обставин;
- володіє інформацією - будь-якими відомостями та/або даними, які відомі особі, про можливі факти корупційних правопорушень;

інформація є достовірною, тобто за її допомогою можна встановити реальну наявність фактичних даних про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Якщо хоча б одна з цих умов не виконана, особа не може вважатися викривачем, і університет не може розглядати повідомлення від неї.

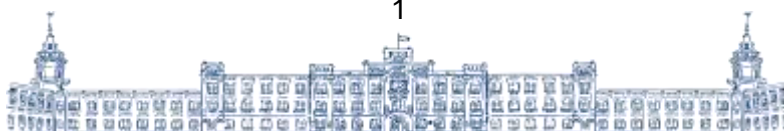
Повідомити інформацію про корупційні порушення можна спеціальними каналами:

- **внутрішніми** - керівнику або уповноваженому підрозділу чи особі органу або юридичної особи, де викривач працює;
- **регулярними** - спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, органам досудового розслідування, органам, відповідальним за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, іншим державним органам, установам, організаціям;
- **зовнішніми** - через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо.

Проте якщо особа повідомляє інформацію, яка явно містить ознаки корупції, у листі чи під час особистого прийому, то таку інформацію також розглядають як повідомлення викривача, якщо усі вказані вище умови дотримані.

Діяльність викривачів в Україні регулюється таким нормативно- правовими актами:

- Закон України «Про запобігання корупції»
- Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»
- Закон України «Про безоплатну правову допомогу»
- Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

- Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань»
- Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України»
- Закон України «Про Державну спеціальну службу транспорту»
- Закон України «Про Службу безпеки України»
- Закон України «Про звернення громадян»
- Кодекс законів про працю України
- Кодекс України про адміністративні правопорушення
- Кримінальний кодекс України
- Цивільний кодекс України
- Кримінальний процесуальний кодекс України
- Цивільний процесуальний кодекс України
- Кодекс адміністративного судочинства України
- Дисциплінарний статут служби цивільного захисту
- Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України
- Дисциплінарний статут Збройних Сил України
- Вимоги до захисту анонімних каналів зв'язку, через які здійснюються повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Законодавство визначає, що особа вважається викривачем від моменту повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Права та гарантії викривача визначаються не лише Законом України «Про запобігання корупції», а й іншими нормативно-правовими актами.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини п'ятої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону може бути здійснене працівником або студентом без зазначення авторства (анонімно).

Вимоги до анонімних повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» та порядок їх розгляду визначаються цим Законом.

Анонімне повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Анонімне повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» підлягає перевірці у строк не більше 15 днів від дня його отримання. Якщо у вказаний строк перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують строк розгляду повідомлення до 30 днів від дня його отримання.

У разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та

притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції.

- Як розглядаються повідомлення про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення без зазначення авторства (інфографіка).
- Як розглядаються повідомлення про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення із зазначенням авторства (інфографіка).

Важливо пам'ятати, що посадові особи університету, як юридичної особи публічного права, його структурних підрозділів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно, протягом 24 годин, письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (частина шоста статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Викривач самостійно визначає, які канали використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, Закону України «Про запобігання корупції» а саме: внутрішні, регулярні або зовнішні канали.

Звертаємо увагу, що відповідно до абзаців дев'ятого - двадцять першого частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання корупції»:

внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» - це способи захищеного та анонімного повідомлення інформації, яка повідомляється викривачем керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу або юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу;

зовнішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» - це шляхи повідомлення інформації викривачем через фізичних чи юридичних осіб, у тому числі через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо;

регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» - це шляхи захищеного та анонімного повідомлення інформації викривачем Національному агентству з питань запобігання корупції, іншому суб'єкту владних повноважень, до компетенції якого належить розгляд та прийняття рішень з питань, щодо яких розкривається відповідна інформація. Регулярні канали обов'язково створюються спеціально

уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, органами досудового розслідування, органами, відповідальними за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, іншими державними органами, установами, організаціями.

Важливо знати, що повідомлення має містити **фактичні дані**, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.

Матеріал підготовлено за матеріалами «Бази знань» НАЗК

<https://wiki.nazk.gov.ua/category/vykryvachi-korupsiyi/>

